

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 7. Договори про надання фінансових послуг

Практичне заняття 7.

Теми 27-28: Договір банківського вкладу. Договір банківського рахунку.

☞ Мета практичного заняття.

Тема 27: засвоєння, поглиблення та закріплення знань про особливості договорів банківського вкладу, нормативного регулювання цих договорів тощо; закріплення навичок вирішення життєвих ситуацій, пов'язаних із цими зобов'язаннями, складання та аналізу необхідних юридичних документів для реалізації та захисту прав сторін цих договірних зобов'язань.

Тема 28: засвоєння, поглиблення та закріплення знань про особливості договорів банківського рахунку та їх нормативного регулювання; закріплення навичок вирішення життєвих ситуацій, пов'язаних із цими зобов'язаннями, складання та аналізу необхідних юридичних документів для реалізації та захисту прав сторін цих договірних зобов'язань.

I. Теоретична частина.

☞ Основні терміни та поняття.

Тема 27: банківський вклад; вклад на вимогу; вклад; вкладник; договір банківського вкладу; ощадна книжка; ощадний (депозитний) сертифікат; строковий вклад.

Тема 28: договір банківського рахунку; рахунки; рахунок умовного зберігання (ескроу).

Питання для обговорення.

Тема 27:

1. Поняття договору банківського вкладу. Ощадна книжка. Ощадний (депозитний) сертифікат. Види банківських вкладів.
2. Істотні та інші умови договору банківського вкладу.
3. Сторони договору банківського вкладу. Внесення грошових коштів на рахунок вкладника іншою особою. Договір банківського вкладу на користь третьої особи. Права та обов'язки сторін.
4. Відповідальність за порушення умов договору. Припинення договору.
5. Схеми гарантування депозитів за законодавством ЄМ (Директиви 2014/49/ЄС від 16 квітня 2014 року).

Тема 28:

1. Загальні положення про банківський рахунок. Договір банківського рахунку.
2. Істотні та інші умови договору банківського рахунку.
3. Сторони договору банківського рахунку. Права та обов'язки сторін договору банківського рахунку.
4. Кредитування рахунку. Підстави списання грошових коштів з рахунку. Черговість списання грошових коштів з рахунку.
5. Правові наслідки неналежного виконання сторонами умов договору.
6. Внесення змін до договору банківського рахунку та його розірвання.

7. Рахунок умовного зберігання та договір рахунка умовного зберігання (ескроу).

☞ **Методичні рекомендації до вивчення питань плану.** Підготовка до практичного заняття починається з ознайомлення зі змістом нормативно-правових актів, якими регулюються договори банківського вкладу та банківського рахунку. Після цього слід ознайомитись з іншими джерелами (конспекти лекцій, підручники, навчальні посібники, коментарі ЦК та спеціального законодавства тощо). Обов'язковим є ознайомлення із судовою практикою вирішення спорів, що впливають з відповідних договорів.

II. Практична частина: аналіз зразків цивільно-правових договорів, складання цивільно-правових договорів, складення або вирішення кейсів.

1. Аналіз зразків готових договорів банківського вкладу, договорів банківського рахунку.

2. Складання договорів банківського вкладу, договорів банківського рахунку.

3. Складання або вирішення кейсових завдань.

☞ **Методичні рекомендації до виконання практичної частини.** Для засвоєння матеріалу та розуміння сутності договорів банківського вкладу та договір банківського рахунку кожен здобувач має знайти зразки (не менше трьох) готових цивільно-правових договорів відповідного виду, уважно перечитати, проаналізувати які умови у них відображено, порівняти із тим, як ці положення врегульовані у нормативно-правових актах, якими врегульовано цей різновид цивільно-правового договору. Кожен здобувач має скласти свій варіант договору, в якому має бути максимально враховано інтереси обох сторін договору та максимально пропрацьовано блок (або блоки, якщо вони відокремлені) «Гарантії забезпечення виконання зобов'язань сторін договори», «Відповідальність за порушення умов договору» тощо. Аналіз готового зразка договору банківського вкладу або характеристика складеного здобувачем договору здійснюється шляхом розкриття таких аспектів: а) яка модель цивільно-правового договору (інформативна чи неінформативна) представлена або чому при складанні договору здобувачем була обрана сама ця модель; б) чи дотримано вимоги щодо форми конкретного договору у знайденому здобувачем зразку договору або яким чином це враховано у складеному здобувачем договорі (мається на увазі правильне оформлення договору, яке дає уявлення про форму, яка вимагається для цього різновиду договору); в) чи наявні всі обов'язкові елементи структури цивільно-правового договору; г) чи враховані у договорі всі вимоги його нормативного врегулювання як загальними нормами (ЦК України), так і нормами спеціального законодавства; г) чи всі можливі права та обов'язки сторін враховано у договорі; д) чи підібрано до кожного обов'язку сторони у договорі відповідні засоби забезпечення його виконання або конкретна міра відповідальності за порушення цього обов'язку; е) чи враховано положення законодавчих вимог про можливі у цьому конкретному договорі сторони, їхні права щодо порядку зміни, припинення договору, вирішення спорів за договором, кількості примірників тощо.

Вирішення кейсів передбачає надання вичерпного обґрунтування своєї відповіді з посиланням на конкретні норми ЦК України, інших законодавчих актів та на судову практику. Ситуації аналізуються щодо: а) належних сторін; б) наявності у них відповідних прав та обов'язків; в) дотримання строків; г) можливих способів захисту прав та інтересів тощо.

Приклад кейсового завдання можна знайти у методичних рекомендаціях: Болокан І.В., Щипанова О.О. Цивільне та сімейне право. Особлива частина : методичні рекомендації та завдання до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Право» освітньо-професійної програми «Право» : в 2 ч. Ч. 1. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 99 с. Розміщено на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4434>.

Питання для самостійного опрацювання за Темами 29-30: Розрахунки. Договір факторингу.

📌 **Мета самостійної роботи з темами модуля:** засвоєння, поглиблення та закріплення знань про особливості договорів факторингу, про особливості безготівкових розрахунків та нормативного регулювання цих питань; закріплення навичок вирішення життєвих ситуацій, пов'язаних із договорами факторингу, складання цих договорів, аналізу змісту готових зразків договорів факторингу, складання необхідних юридичних документів для реалізації та захисту прав сторін у договорах факторингу та у розрахункових відносинах.

📖 **Основні терміни та поняття до тем модуля, які виносяться на самостійне вивчення:** акредитив; банк; банк-емітент; безвідкличний акредитив; безготівкова форма розрахунків; боржник; виконуючий банк; відкличний акредитив; відступлення права грошової вимоги; готівкова форма розрахунків; грошові кошти; договір факторингу; збитки; інкасування чека; клієнт (платник); майбутня вимога; наявна вимога; небанківські надавачі платіжних послуг; неустойка; одержувач; особа-бенефіціар; платник за чеком; позовна давність; право грошової вимоги; реальні збитки; розрахунки; розрахунки за акредитивом; розрахунки із застосуванням розрахункових чеків; розрахунковий чек; фактор; фінансова установа; фінансування під відступлення права грошової вимоги; форми розрахунків; чекодавець; чекодержатель.

I. Теоретична частина.

Питання до самостійного опрацювання.

1. Загальні положення про розрахунки. Форми розрахунків.
2. Види безготівкових розрахунків.
3. Розрахунки за акредитивом. Поняття акредитиву. Відкличний акредитив. Безвідкличний акредитив. Виконання акредитива. Відповідальність банку, що виконує акредитив. Закриття акредитива.
4. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків. Оплата чека. Инкасування чека. Повідомлення про несплату чека. Наслідки несплати чека.

5. Поняття та предмет договору факторингу.
6. Сторони у договорі факторингу.
7. Недійсність заборони відступлення права грошової вимоги.
8. Відповідальність клієнта перед фактором. Виконання боржником грошової вимоги факторові. Наступне відступлення права грошової вимоги.
9. Права фактора.
10. Зустрічні вимоги боржника. Захист прав боржника.

👉 **Методичні вказівки до вивчення питань, які виносяться на самостійне опрацювання, та виконання завдань.** Для ефективного засвоєння теми здобувачу слід розпочати з ознайомлення зі змістом нормативно-правових актів, якими регулюються договір факторингу та розрахунки. Після цього слід ознайомитись з іншими джерелами (конспекти лекцій, підручники, навчальні посібники, коментарі ЦК України, банківського законодавства тощо). Обов'язковим є ознайомлення з судовою практикою вирішення спорів, що випливають з відповідних договорів.

II. Практична частина: аналіз зразків цивільно-правових договорів, складання цивільно-правових договорів, складення або вирішення кейсів (завдання є частиною комплексного завдання змістового модуля 7 і прикріплюються на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4434>).

1. Аналіз зразків готових договорів факторингу.
2. Складання договорів факторингу.
3. Складання або вирішення кейсових завдань.

👉 **Методичні рекомендації до виконання практичної частини.** Для засвоєння матеріалу та розуміння сутності договорів факторингу та розрахункових відносин, здобувачі мають знайти зразки (не менше трьох) готових цивільно-правових договорів відповідного виду, уважно перечитати, проаналізувати які умови у них відображено, порівняти із тим, як ці положення врегульовані у нормативно-правових актах, якими врегульовані ці різновиди цивільно-правових договорів. Кожен здобувач має скласти свій варіант договору, в якому має бути максимально враховано інтереси обох сторін договору та максимально пропрацьовано блок (або блоки, якщо вони відокремлені) «Гарантії забезпечення виконання зобов'язань сторін договору» та/або «Відповідальність за порушення умов договору». Аналіз готового зразка відповідного різновиду цивільно-правового договору або характеристика складеного здобувачем договору здійснюється шляхом розкриття таких аспектів: а) яка модель цивільно-правового договору (інформативна чи неінформативна) представлена або чому при складанні договору здобувачем була обрана саме ця модель; б) чи дотримано вимоги щодо форми конкретного договору у знайденому здобувачем зразку договору або яким чином це враховано у складеному здобувачем договорі (мається на увазі правильне оформлення договору, яке дає уявлення про нотаріальну чи просту письмову форму, яка вимагається для цього різновиду договору); в) чи наявні всі обов'язкові елементи структури цивільно-правового договору; г) чи враховані у договорі всі вимоги його нормативного врегулювання нормами ЦК України та спеціального

законодавства; г) чи всі можливі права та обов'язки сторін враховано у договорі; д) чи підбрано до кожного обов'язку сторони у договорі відповідні засоби забезпечення його виконання або конкретна міра відповідальності за порушення цього обов'язку; е) чи враховано положення законодавчих вимог про можливі у цьому конкретному договорі сторони, їхні права щодо порядку зміни, припинення договору, вирішення спорів за договором, кількості примірників тощо.

Вирішення кейсів передбачає надання вичерпного обґрунтування своєї відповіді з посиланням на конкретні норми ЦК України, спеціальних законів та інших законодавчих актів та на судову практику. Ситуації аналізуються щодо: а) належних чи неналежних сторін; б) наявності у них відповідних прав та обов'язків; в) дотримання строків; г) можливих способів захисту прав та інтересів тощо.

Приклади зразків договорів та приклад кейсового завдання можна знайти у методичних рекомендаціях: Болокан І. В. Цивільне та сімейне право. Особлива частина : методичні рекомендації та завдання до самостійної роботи для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Право» освітньо- професійної програми «Право» : в 2 ч. Ч. 1. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 64 с. Розміщено на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4434>).